Raadsvoorstel

Documentnummer	**CM23.3054 / ZM23.03722**
Onderwerp	**Delegatie, adviesrecht en verplichte participatie onder de Omgevingswet**
Datum raadsvergadering	**14 december 2023**
Raadscommissie	Algemene commissie
Datum raadscommissie	6 december 2023
Programma	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting
Portefeuillehouder	A.F. Herings

Delegatie, adviesrecht en verplichte participatie onder de Omgevingswet

Samenvatting

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 verandert het stelsel omtrent de fysieke leefomgeving. Net als onder de huidige wetgeving, is het belangrijk dat uw raad op basis van de Omgevingswet een aantal besluiten neemt over de gewenste rolverdeling tussen uw raad en het college en de gewenste werkwijze. Het college stelt in deze besluiten voor om de huidige rolverdeling en werkwijze voort te zetten. Daarnaast wordt vastgesteld voor welke situaties van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (BOPA) participatie verplicht is.

Voorstel

1. De volgende gevallen te delegeren aan het college:
    a. Delegatie voor het inpassen van omgevingsvergunningen die al dan niet in afwijking van het omgevingsplan zijn verleend;
    b. Delegatie van het vertalen van beleidsregels van raad en college in het omgevingsplan;
    c. Delegatie bij nieuwe ontwikkelingen in lijn met toekomstig adviesrecht (nu de gevallen zoals beschreven in de verklaring van geen bedenkingen);
    d. Delegatie bij het corrigeren van verschrijvingen, verkeerde verwijzingen en inventarisatiefouten in het omgevingsplan;
    e. Delegatie bij instructieregels van provincie en/of Rijk voor zover hier geen beleidsvrijheid meer is toegekend;
    f. Delegatie bij het toevoegen en/of wijzigen van begripsbepalingen voor zover deze geen wezenlijke wijzigingen voor de fysieke leefomgeving tot gevolg hebben;
2. Conform artikel 16.15a lid b onder 1 Omgevingswet vast te stellen dat in de volgende categorieën van gevallen bindend advies van de gemeenteraad nodig is voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten:
    - In gevallen dat een project wordt gerealiseerd binnen de bebouwingscontour en er sprake is van een maatschappelijke voorziening;
    - In gevallen dat een project wordt gerealiseerd buiten de bebouwingscontour en er sprake is van een project buiten een bestaand agrarisch bouwblok;
3. Conform artikel 16.55 lid 7 Omgevingswet vast te stellen dat in de volgende categorieën van gevallen participatie verplicht is bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten:
    - In gevallen dat een project wordt gerealiseerd binnen de bebouwingscontour en er sprake is van een maatschappelijke voorziening;
    - In gevallen dat een project wordt gerealiseerd buiten de bebouwingscontour en er sprake is van een project buiten een bestaand agrarisch bouwblok.

Beoogd effect

Delegatie

Duidelijkheid geven over de rolverdeling tussen raad en college. Dit maakt een efficiënte werkwijze mogelijk voor het wijzigen van het omgevingsplan. Effect blijft gelijk aangezien deze werkwijze nu ook wordt gehanteerd.

Bindend adviesrecht

Duidelijkheid geven over de categorieën van gevallen waarin het college bij de besluitvorming over aanvragen voor BOPA uw raad om bindend advies moet vragen. Hierdoor wordt een duidelijke invulling gegeven aan de rol van de gemeenteraad bij initiatieven met een zekere impact op de fysieke leefomgeving. Effect blijft gelijk aangezien deze werkwijze nu ook wordt gehanteerd.

Verplichte participatie

Duidelijkheid geven over de gevallen van BOPA waarvoor participatie verplicht is.

Inleiding

Delegatie

Per 1 januari 2024 beschikken alle gemeenten over een tijdelijk omgevingsplan, bestaande uit alle geldige bestemmingsplannen, enkele gemeentelijke verordeningen en de bruidsschat. Gedurende de overgangstermijn (tot 1 januari 2032) bouwen gemeenten een nieuw omgevingsplan op door bestaande regels uit het tijdelijk deel om te zetten naar het omgevingsplan. Daarnaast kunnen in het omgevingsplan nieuwe regels worden opgenomen voor ruimtelijke ontwikkelingen en beleid. Het vaststellen van het omgevingsplan is een bevoegdheid van de gemeenteraad.

In de huidige situatie is het college bevoegd om een omgevingsvergunning te verlenen. Daarnaast is het wijzigen van een bestemmingsplan gedelegeerd aan het college van burgemeester en wethouders. In de nieuwe situatie wordt dit anders vormgegeven: de wijzigingsbevoegdheden in bestemmingsplannen komen van rechtswege te vervallen. Net als in de huidige praktijk is het vanwege efficiëntie wenselijk om deze bevoegdheid te delegeren aan het college met een zelfstandig delegatiebesluit. Dit voorgestelde besluit is te vinden in bijlage 3.

Bindend adviesrecht

In de huidige regelgeving (Wabo) geldt dat in sommige gevallen het vereist is om voordat een omgevingsvergunning met afwijking van het bestemmingsplan kan worden verleend, een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) aan de gemeenteraad moet worden voorgelegd. Op 12 mei 2011 is door uw raad een lijst vastgesteld met categorieën van gevallen waarvoor geen vvgb is vereist. Het college verleent in die gevallen de omgevingsvergunning zonder vvgb.

In de Omgevingswet, die per 1 januari 2024 in werking treedt, is het college bevoegd om een omgevingsvergunning te verlenen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (BOPA). Echter kan uw raad gevallen aanwijzen waarin uw raad een ‘bindend adviesrecht’ heeft voordat de vergunning wordt verleend. Het begrip ‘bindend advies’ is in praktische zin de opvolger van ‘de vvgb’. In dergelijke gevallen kan het college de aanvraag niet zelfstandig afdoen en moet een raadsvoorstel worden opgesteld.

Verplichte participatie

Binnen de huidige regelgeving is participatie over ruimtelijke projecten door initiatiefnemers niet verplicht. Onder de Omgevingswet kan uw raad buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (BOPA) aanwijzen waarvoor participatie verplicht is. Een BOPA is een activiteit die in strijd is met het omgevingsplan. In de aangewezen gevallen is de initiatiefnemer verplicht om het gesprek met de omgeving aan te gaan en aan te geven wat met de resultaten is gedaan. Als de initiatiefnemer dit niet heeft gedaan, dan kan de aanvraag buiten behandeling worden gelaten. In ons voorstel komt de lijst voor BOPA waar de gemeenteraad adviesrecht over wil overeen met de lijst van BOPA met verplichte participatie. Dit neemt niet weg dat in alle ruimtelijke ontwikkelingen de gemeente de initiatiefnemer zal adviseren om in gesprek te gaan met de omgeving.

Argumenten

1.1 Het delegatiebesluit maakt snellere procedures voor het wijzigen van het omgevingsplan mogelijk.

Een van de doelstellingen van de Omgevingswet is een snellere en betere besluitvorming. Door het college de bevoegdheid te geven specifieke wijzigingen aan het omgevingsplan door te voeren, kunnen deze wijzigingen sneller worden doorgevoerd. In het delegatiebesluit zijn de volgende gevallen benoemd:
a. Delegatie voor het inpassen van omgevingsvergunningen die al dan niet in afwijking van het omgevingsplan zijn verleend;
b. Delegatie van het vertalen van beleidsregels van raad en college in het omgevingsplan;
c. Delegatie bij nieuwe ontwikkelingen in lijn met toekomstig adviesrecht (nu de gevallen zoals beschreven in de vvgb);
d. Delegatie bij het corrigeren van verschrijvingen, verkeerde verwijzingen en inventarisatiefouten in het omgevingsplan;
e. Delegatie bij instructieregels van provincie en of Rijk voor zover hierbij geen beleidsvrijheid is toegekend;
f. Delegatie bij het toevoegen en of wijzigen van begripsbepalingen voor zover deze geen wezenlijke wijzigingen voor de fysieke leefomgeving tot gevolg hebben.

1.2 Het delegatiebesluit zorgt ervoor dat de gemeenteraad niet wordt belast met taken waarbij geen of slechts beperkte politieke overwegingen betrokken zijn.

Veel wijzigingen van het omgevingsplan zullen het gevolg zijn van instructies van hogere overheden, de plicht tot het verwerken van vergunningen, het verduidelijken van regels of het verbeteren van fouten in bijvoorbeeld de inventarisatie. In zulke gevallen hoeven geen politieke keuzes gemaakt te worden, waardoor een raadsbesluit ook niet noodzakelijk is.
In andere gevallen kan de gemeenteraad een beleidsdocument vaststellen waarin politieke keuzes worden gemaakt. Dan is het aan het college om de feitelijke aanpassing van het omgevingsplan te verwerken.

1.3 Waar nodig kan het delegatiebesluit worden aangevuld of gewijzigd.

Met het delegatiebesluit behoudt de gemeenteraad de mogelijkheid om kaders te stellen (bijvoorbeeld door globaal een visie voor een bepaald gebied vast te stellen), waarna het college vervolgens gedetailleerder maatwerk mogelijk kan maken. Bij iedere besluitvorming over kaders (zoals visies) kan uw raad een besluit nemen over het delegeren van de bevoegdheid voor het vaststellen van een omgevingsplan, of om voorwaarden te stellen waarbinnen dit kan.

2.1 Het adviesrecht vervangt de vvgb.

De vvgb vervalt onder de Omgevingswet. Daarvoor in de plaats komt het adviesrecht van uw raad voor bepaalde BOPA. Het uitgangspunt ten aanzien van het bindend advies van uw raad verandert. Nu geldt: wel een bindend advies (vvgb), tenzij in de lijst staat van niet. Straks geldt: geen bindend advies, tenzij in de lijst staat van wel. Er moet dus een nieuwe lijst worden vastgesteld, ter vervanging van de huidige. Als uw raad niets regelt, dan hoeft het college niet naar uw raad om met een omgevingsvergunning af te wijken van het omgevingsplan.

2.2 De nieuwe lijst sluit zoveel mogelijk aan bij de huidige lijst van vvgb.

Bij het samenstellen van de nieuwe lijst is zoveel als mogelijk aansluiting gezocht bij de huidige lijst en de toekomstige Omgevingswet. Daarmee wordt de huidige werkwijze gecontinueerd. Het enige

verschil is dat de lijst dit keer categorieën aanduidt waarin uw raad wel bindend adviesrecht heeft. Het betreft de volgende categorieën:

- In gevallen dat een project wordt gerealiseerd binnen de bebouwingscontour en er sprake is van een maatschappelijke voorziening;
- In gevallen dat een project wordt gerealiseerd buiten de bebouwingscontour en er sprake is van een project buiten een bestaand agrarisch bouwblok.

3.1 Bij gevallen met een aanzienlijke impact op de fysieke leefomgeving wordt participatie verplicht gesteld, omdat participatie essentieel is voor het creëren van maatschappelijk draagvlak.

Bij de lijst die u voor bindend adviesrecht vaststelt, gaat het om gevallen met een aanzienlijke impact op de fysieke leefomgeving. Het gaat om activiteiten die afwijken van bestemmingsplannen (straks omgevingsplan) met grote maatschappelijke impact of activiteiten in het buitengebied met een grote impact. Gezien de impact van het initiatief is een goed participatietraject noodzakelijk. Door de participatie in de genoemde gevallen verplicht te stellen wordt een goede betrokkenheid van de (brede) omgeving gewaarborgd en wordt het draagvlak voor de uiteindelijke besluitvorming vergroot.

3.2 Deze gevallen komen overeen met de gevallen voor bindend adviesrecht.

Kanttekeningen

1.1 / 2.1 / 3.1 Inwerkingtreding van bovengenoemde besluiten is gekoppeld aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is al een aantal keer uitgesteld. Pas bij inwerkingtreding van de Omgevingswet treden het delegatiebesluit, de nieuwe lijst voor bindend adviesrecht en de lijst van verplichte participatie in werking. Wanneer de inwerkingtreding van de wet weer wordt uitgesteld, heeft dit tot gevolg dat de huidige situatie in stand blijft tot de inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet.

3.1 De verplichte participatielijst bepaalt uitsluitend wanneer participatie verplicht is, zonder details over de manier waarop participatie moet plaatsvinden.

Met het verplicht stellen van participatie is nog niet geregeld in welke vorm participatie moet plaatsvinden. De gemeente zal in overleg met de initiatiefnemer een gepast participatietraject vaststellen, dat aansluit op de 15 december 2022 vastgestelde participatieaanpak inwonerparticipatie Mook en Middelaar. Deze maatwerkbenadering biedt de flexibiliteit om de participatie zodanig in te richten dat deze optimaal aansluit bij de specifieke behoeften en omstandigheden van het betreffende initiatief.

Duurzaamheid

N.v.t.

Participatie

Middels het besluit over verplichte participatie wordt participatie in een aantal categorieën gewaarborgd. Het betreft de volgende categorieën:

- In gevallen dat een project wordt gerealiseerd binnen de bebouwingscontour en er sprake is van een maatschappelijke voorziening;

- In gevallen dat een project wordt gerealiseerd buiten de bebouwingscontour en er sprake is van een project buiten een bestaand agrarisch bouwblok.

Dit is conform de participatieaanpak dat uw raad heeft vastgesteld in december 2022.

Financiën

N.v.t.

Communicatie

Dit besluit wordt bekendgemaakt op onze website.

Uitvoering

Na invoering van de Omgevingswet zal conform de nieuwe besluiten worden gehandeld.

Bijlage(n)

1. Raadsbesluit Delegatie, adviesrecht en verplichte participatie (delegatiebesluit)
2. Raadsbesluit Delegatie, adviesrecht en verplichte participatie (adviesrecht en verplichte participatie)

Mook, 14 november 2023

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

Loco-secretaris
mr. ing. M. Jansen

De burgemeester
mr. drs. W. Gradisen